

mu zdrowia seksualnego, uważa, że w czasie miłosnych igraszek organizm wytwarza hormon zwany endorfiną, która charakteryzuje się działaniem zmniejszającym ból i przyczynia się do odczuwania uczucia przyjemności. Tak więc uprawianie miłości może być znakomitą sposobem zwalczania stresu i powstrzymania w ten sposób jego niekorzystnego wpływu na serce, system krążenia i system immunologiczny.

T.B.

Modernizacja informatyki w GUS

Po długiej przerwie

To była praca na trzy zmiany; komputery miały zajęcie na okrągło. Fabryka informacji, jaką jest GUS, musiała karmić nimi obficie zarządców wielkiej „fabryki”, jaką była centralnie planowana i sterowana gospodarka. Od statystyki oczekiwano, by kontrolowała wykonanie tego planu. Ciężar zadań, jakimi obarczony był GUS, spoczywał na 24 komputerach Odra i ponad 100 Merach. Modernizowano te maszyny, rozbudowywano systemy informatyczne, ale z uwagi na ograniczenia COCOM-u w dostępie do nowych technologii oraz ciągle niedostatek pieniędzy — park komputerowy zamieniał się w technologiczny skansen. Dopiero od niedawna GUS mógł wreszcie zacząć się zmieniać pod tym względem.

Zmiany polityczne i gospodarcze w Polsce stworzyły także szansę modernizacji informatyki w statystyce. Pierwszą fazę tego procesu, dzięki odpowiedniemu programowi modernizacji i funduszom z PHARE oraz w części z budżetu, GUS ma już praktycznie za sobą. Są możliwości i przyznane środki na realizację kolejnych etapów.

— Do dziś GUS wykorzystuje jeszcze 10 maszyn Odra 1300 i trzyma w odwodzie ok. 90 sztuk Mer 9150. Ale przed rokiem przybyło 11 maszyn Hewlett-Packarda serii 9000, które zainstalowano w 9 Wojewódzkich Urzędach Statystycznych oraz ośrodkach informatyki statystycznej w Warszawie i Radomiu; przybyło nowe oprogramowanie, jest system zarządzania bazą danych Ingres, powstają sieci lokalne LAN. Opracowano i wdrożono w pierwszym półroczu br. 21 aplikacji z wykorzystaniem nowego sprzętu i oprogramowania — mówi wiceprezes GUS, Teresa Możdyńska.

Odry i epizod z Riadem

Informatyka w polskiej statystyce zaistniała w 1968 r. Wówczas zaczęto tworzyć jej struktury organizacyjne, pojawiły się pierwsze komputery. Instytucja, która zajmuje się metodologią i badaniami procesów gospodarczych i społecznych, zaczęła korzystać z nowych narzędzi gromadzenia, przetwarzania oraz dystrybucji informacji. Najpierw te nowe narzędzia skoncentrowano w Warszawie, później zaczęto tworzyć zespoły pozawarszawskie. W połowie lat 70. było 11 ośrodków elektronicznego przetwarzania z komputerami Odra; mniejsze Mery były wykorzystywane do wprowadzania i kontroli danych.

Na przełomie lat 70. i 80. do GUS-u trafiły pierwsze Riady. W ramach dawnej RWPG poszczególne kraje specjalizowały się w produkcji komputerów tzw. jednolitego systemu; Polsce przypadła produkcja maszyn średniej mocy. Riady zostały ocenione przez informatyków GUS jako wyraźnie gorsze; nie uzyskiwały wydajności Odry; nieprzystosowalne było oprogramowanie, często występowały problemy z pamięciami dyskowymi, w których produkcji specjalizowała się Bułgaria itd. Tak więc modernizowano wcześniej dostępne rodzime komputery (oparte m.in. na rozwiązaniach brytyjskiej ICL); lat tym maszynom jednak nie ubywało. Do końca lat 80. podstawą informatyki w statystyce były więc Odry, mimo pojedynczych zakupów sprzętu ICL czy używanych maszyn IBM,

Odpowiednie narzędzia informatyczne to dla statystyki jeden z podstawowych warunków jej funkcjonowania. Zmiany w informatyce GUS-owskiej były przygotowane od lat, ale urzeczywistnić je zamiary zaczęto dopiero w 1990 r. na podstawie programu modernizacji obejmującego okres 1990—94. Rozpoczęcie jego realizacji odwiekało się (pieniądze). W roku, w którym powstał program, GUS zawarł porozumienie o współpracy

gnięcie po środki z PHARE obligowało GUS do realizacji przedsięwzięcia zgodnie z procedurami EWG (międzynarodowy przetarg otwarty, 50-procentowy wkład finansowy strony polskiej itd.)

— Były one skomplikowane, a ponadto — mówi wiceprezes T. Możdyńska — po raz pierwszy dokonywano tego rodzaju zakupu ze środków PHARE. Obie strony musiały wiele się nauczyć; proces przetargowy zajął wiele czasu. Od ogłoszenia

obejmuje okres całoroczny, a więc wdrażanie nowych narzędzi odbywało się w okresie czwartego i pierwszego kwartału, czyli szczytowego obciążenia informatyki. Co więcej, GUS wprowadza nowe standardy statystyczne spójne z europejskimi i światowymi. Podstawowa ich grupa powinna być wdrożona do 1996 r., do czego obliguje nas umowa stowarzyszeniowa z Unią Europejską. Implementacja standardów powoduje konieczność zasadniczych modyfikacji praktycznie wszystkich systemów informatycznych.

Tak więc fakt, że w ciągu ubiegłych miesięcy powstało wspomnianych 21 aplikacji i sprawdzono także funkcjonowanie maszyn HP jako serwerów sieci LAN, jest osiągnięciem kadry informatycznej statystyki. Cele, jakie przyświecały pierwszym zakupom modernizacyjnym, w związku z koniecznością wycofania komputerów Odra, zostały osiągnięte. Wejście w UNIX-owe systemy otwarte było więc pierwszym krokiem na drodze modernizacji obok finansowanych z budżetu zakupów mikrokomputerów.

Aktualny program

Program modernizacyjny informatyki w statystyce, co do generalistów pozostaje aktualny, jakkolwiek corocznie jest weryfikowany i korygowany. Tak więc w najbliższych planach jest budowa sieci lokalnych i zdalnej; dalsza modernizacja i ujednolicenie narzędzi informatycznych; przechodzenie na technologię klient-serwer; automatyzacja archiwów nośników magnetycznych; automatyzacja Centralnej Biblioteki Statystycznej (400 tys. woluminów); modernizacja procesu wydawniczego oraz ośrodków szkoleniowych.

Trwają prace nad okablowaniem strukturalnym w obiektach w Warszawie. Podobne prace wykonywane są w kilku wojewódzkich urzędach statystycznych. Część zadań powierzono zespołowi Ośrodka Informatyki Statystycznej w Radomiu.

W br. podpisane zostało memorandum finansowe między GUS a delegaturą Unii Europejskiej, na podstawie którego 12 mln ECU ze środków PHARE statystyka wykorzystana na realizację projektu POLSTAT. Jego celem jest rozwój systemu informacji statystycznej.

Podobnie jak wcześniej, większość tych środków wykorzystana będzie na zakup hardware'u i software'u. Część środków z PHARE przeznaczona będzie także na opracowanie metodologii i badanie zjawisk społeczno-gospodarczych zgodnie z międzynarodowymi standardami statystycznymi. Wykonanie zadań określonych w programie POLSTAT przewidziane jest do 1997 r. Są one podzielone na 5 głównych linii projektowych i etapy realizacji.

Tak więc chociaż w GUS pojawił się nowy sprzęt, to roztanie się z leciwymi maszynami jest jeszcze kwestią przyszłości, tym bardziej że już wymaga wymiany część mikrokomputerów zakupionych 6—7 lat temu (na 1,5 tys. mikrokomputerów, 250 to jeszcze PC XT). Wiele badań, które powinny być wykonywane, czeka na swą kolej, statystyka musi być porównywalna ze światową. To kwestia, obok finansowych, także technicznych możliwości.

ZBIGNIEW ZWIERZCHOWSKI



Rówieśniczkę maszyn takich, jak te „wiekowe” komputery Mera na zdjęciu oraz komputery starsze od nich są jeszcze na wyposażeniu GUS-u.

FOT. ARCHIWUM

z EUROSTAT-em, biurem statystycznym Wspólnot Europejskich. Zakładało ono konsultacje, szkolenia dotyczące metodologii statystyki, a także finansowe wsparcie modernizacji narzędzi informatycznych. Program modernizacji stał się podstawą koncepcji inwestycyjnej i w rezultacie przyznano GUS-owi 1,5 mln ECU z funduszu PHARE (fundusz dla krajów, które weszły w proces transformacji gospodarczej).

Pierwszy taki przetarg

Postanowiono przeznaczyć ok. 70 proc. tych środków na zakup sprzętu i oprogramowania, a pozostałą część na pomoc merytoryczną, techniczną. Sie-

przetargu do zawarcia umowy z wylonionym dostawcą upłynęło więc półtora roku. Do przetargu zgłosiło się kilkanaście firm komputerowych, ostatecznie wybrano spośród 5 firm, m.in. prowadząc bezpośrednie testy porównawcze ich produktów. Dostawcą została firma Hewlett-Packard, dobrze ulokowana w Polsce, z odpowiednim serwisem itd. Dostawy i instalacja 11 maszyn przebiegły sprawnie; podjęto szkolenia kadry i opracowywanie aplikacji.

To wszystko odbywać się musiało i odbywa „w ruchu” nie powodując zakłóceń w przetwarzaniu ok. 200 badań, jakie wykonuje corocznie GUS. Trzeba dodać, że ok. 80 proc. badań statystycznych